

Factsheet

Fosfaatbinders

Doelgroep: volwassenen en kinderen met chronische nierschade stadium G3 t/m G5

Deze factsheet is geschreven door Inez Jans (Ziekenhuis Gelderse Vallei Ede) namens de DNN werkgroep richtlijnen.

De foto's zijn gemaakt door Ernst-Jan Brouwer, medisch fotograaf Ziekenhuis Gelderse Vallei Ede.

Deze factsheet geeft een overzicht van alle fosfaatbinders, waarbij een onderscheid wordt gemaakt tussen calciumvrije en calciumhoudende varianten. Van de calciumhoudende fosfaatbinders wordt eveneens de calciumbelasting vermeld. Tevens wordt aangegeven op welke wijze de binders ingenomen moeten.

Fosfaatbinders binden fosfaat dat vrijkomt uit de vertering van de voeding in de darm.

Nicotinamide (vitamine B3) heeft eveneens een fosfaatverlagende werking, Het blokkeert deels de natrium-fosfaat-co-transporters (NaPi 2b) in de darm waardoor de opname van fosfaat afneemt. Het is echter een voedingssupplement en geen geneesmiddel en wordt derhalve niet vergoed.

Nota bene:

De veiligheid en werkzaamheid van Fosrenol®, Velphoro® en Osveren® bij kinderen en adolescenten zijn niet vastgesteld. Gebruik door patiënten <18 jaar wordt door de fabrikanten dan ook niet aanbevolen. De nefroloog kan echter besluiten deze middelen 'off label' voor te schrijven.

De NFN-richtlijn *Mineraal- en botstoornis bij chronische nierschade* (2020), afgeleid van de *KDIGO 2017 Clinical practice guideline update for the diagnosis, evaluation, prevention and treatment of chronic kidney disease - mineral and bone disorder* wordt in overweging gegeven gebruik van calciumhoudende fosfaatbinders te beperken. Hypercalciëmie moet worden vermeden. In het European consensus statement *'Recommended calcium intake in adults and children with chronic kidney disease'* (2023) wordt voor volwassenen een totale calciuminname (uit voeding en medicatie) van 800-1000 mg geadviseerd. Voor kinderen geldt het advies de aanbevolen hoeveelheid passend bij de leeftijd aan te houden.

Zie ook [DNN AR Calcium en fosfaat](#) en [DNN FS Medicatie](#).

Niet calciumhoudende fosfaatbinders:

Fosrenol® lanthaancarbonaat		Tablet 500 mg	Fijn kauwen Evt. verpulveren Tijdens het eten
Fosrenol® lanthaancarbonaat		Tablet 750 mg	Fijn kauwen Evt. verpulveren Tijdens het eten
Fosrenol® lanthaancarbonaat		Tablet 1000 mg	Fijn kauwen Evt. verpulveren Tijdens het eten
Fosrenol® lanthaancarbonaat		Poeder 750 mg	Toevoegen aan voeding Tijdens het eten
Fosrenol® lanthaancarbonaat		Poeder 1000 mg	Toevoegen aan voeding Tijdens het eten
Lanthaan lanthaancarbonaat		Tablet 500 mg	Fijn kauwen Evt. verpulveren Tijdens het eten

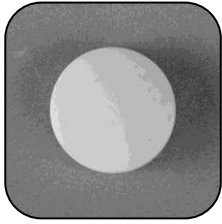
Lanthaan lanthaancarbonaat		Tablet 750 mg	Fijn kauwen Evt. verpulveren Tijdens het eten
Lanthaan lanthaancarbonaat		Tablet 1000 mg	Fijn kauwen Evt. verpulveren Tijdens het eten
Renagel® sevelamerhydrochloride		Tablet 800 mg	Geheel doorslikken Tijdens het eten
Renvela® sevelamercarbonaat		Tablet 800 mg	Geheel doorslikken Tijdens het eten
Renvela® sevelamercarbonaat		Poeder 2400 mg	Oplossen in water ¹ Tijdens het eten
Sevelamer sevelamercarbonaat		Tablet 800 mg	Geheel doorslikken Tijdens het eten

Sevelamer sevelamercarbonaat		Poeder 2400 mg	Oplossen in water ¹ Tijdens het eten
Sevelamer sevelamercarbonaat		Poeder 2400 mg	Oplossen in water ¹ Tijdens het eten
Velphoro® ferrioxidesaccharaat		Tablet 500 mg	In stukjes breken, fijn kauwen, verpulveren of oplossen Tijdens het eten
Niacinamide ²		Tablet 500 mg (dosering 1 stuk)	Heel doorslikken Vast moment op de dag
Niacinamide ²		Tablet 250 mg (dosering 2 stuks)	Heel doorslikken Vast moment op de dag

¹ wordt in de praktijk door patiënten ook toegevoegd aan eten; de werkzaamheid is echter alleen onderzocht met inname opgelost in water

² vrij te koop bij drogist of webshop; niet opgenomen in het geneesmiddelen vergoedingssysteem (GVS)

Calciumhoudende fosfaatbinders:

Calciumacetaat Nefro 700		Tablet omhuld 700 mg 177 mg Calcium	Heel doorslikken Tijdens het eten
Calciumcarbonaat		Tablet 500 mg 200 mg Calcium	Fijn kauwen Evt. verpulveren 15 minuten vóór het eten
Calciumcarbonaat		Capsule 500 mg 200 mg Calcium	Heel doorslikken 15 minuten vóór het eten
Calci-chew® 500 ⁴ calciumcarbonaat		Tablet 1250 mg 500 mg Calcium	Fijn kauwen Evt. verpulveren 15 minuten vóór het eten ³
Calci-chew® 1000 ⁴ calciumcarbonaat		Tablet 2500 mg 1000 mg Calcium	Fijn kauwen Evt. verpulveren 15 minuten vóór het eten ³

³ voorgeschreven als calciumsupplement bij hypocalciëmie of osteoporose: inname voor de nacht

⁴ vanwege de hoge calciumbelasting is het de vraag of deze middelen nog een plaats hebben in de behandeling van hyperfosfatemie

Literatuur

1. Evenepoel, P., Skou Jørgensen, H., Bover, J., Davenport, A., Bachetta, J., Haarhaus, M., Gracia-Iguacel, C., Ketteler, M., McAllister, L., White, E., Mazzaferro, S., Vervloet, M., & Shroff, R. (2023). Recommended calcium intake in adults and children with chronic kidney disease – a European consensus statement. *Nephrology Dialysis Transplantation*, 0, 1-26. <https://doi.org/10.1093/ndt/gfad185>
2. Nederlandse Federatie voor Nefrologie (NFN, 2020). *NFN-richtlijn Mineraal- en botstoornis bij chronische nierschade, 2020*. Geraadpleegd op 6 juni 2023, van <https://publicatie.nefro.nl/richtlijnen/mineraal-en-botstoornis-bij-chronische-nierschade-gebaseerd-op-kdigo-2017/>
3. Zorginstituut Nederland. (z.d.). *Farmacotherapeutisch Kompas*. Zie: <http://www.farmacotherapeutischkompas.nl/>